

Anti-pestprotocol Basisschool de Koreenaar

1. Doel Anti- Pestprotocol basisschool De Koreenaar

Dit pestprotocol heeft als doel dat alle kinderen zich bij ons op school veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan! Het is opgesteld om goed te kunnen reageren op situaties waarin een kind wordt gepest of pest. We doen dat door regels en afspraken zichtbaar te maken voor kinderen en volwassenen zodat als er zich ongewenste situaties voordoen, zij elkaar kunnen aanspreken op deze regels en afspraken. Leerkrachten en ouders uit de MR onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol.

2. Uitleg over het belang van een anti-pestprotocol

Basisschool de Koreenaar beschikt ook over een plan van aanpak voor het bestrijden van pesten.

In dit plan is het belangrijk dat alle betrokkenen hun verantwoordelijkheid nemen. (Ouders, de gepeste, de pesters, de meelopers, het schoolteam).

Waar het in het tegengaan van pesten uiteindelijk allemaal om draait, is het veranderen van de houding en gedrag van de leerlingen

3. Preventieve aanpak

3a. Methode Vreedzame School:

De Vreedzame School wil kinderen opvoeden tot verantwoordelijke en actieve leden van de gemeenschap. Daartoe beschouwen we de klas en de school als oefenplaats. Kinderen leren dat zij deel uitmaken van de gemeenschap die de klas en school vormt en leren daar een bijdrage aan te leveren. Ze leren oog en oor te hebben voor anderen, zich verantwoordelijk te voelen voor het algemeen belang: initiatiefrijk, zorgzaam en betrokken. In de eerste weken van het schooljaar wordt er extra geïnvesteerd in 'wij zijn een groep' en hoe gaan we met elkaar om (de gouden weken).

Uitgangspunten

In de pedagogische visie van De Vreedzame School staat een aantal uitgangspunten centraal:

- het constructief oplossen van conflicten met behulp van mediatie: dit wordt gedaan m.b.v. leerkrachten. Sinds het schooljaar 2019-2020 worden ook leerlingen van groep 7 en 8 opgeleid voor de rol van mediator.
- het creëren van een positieve sociale en morele norm
- het bevorderen van sociale verbondenheid en gemeenschapszin.

Centraal thema: conflictoplossing

In een situatie waar mensen of kinderen bij elkaar zijn, zullen er altijd conflicten (belangentegenstellingen of meningsverschillen) zijn. Het is zinvol om te leren hoe je kunt voorkomen dat er conflicten ontstaan en dat conflicten ontaarden in ruzie. En hoe je, als een conflict toch in ruzie is ontaard, kan werken aan een constructieve oplossing. Daarbij is de rol van de leerlingen cruciaal. Zij leren, naast de vaardigheden om conflicten constructief op te lossen, ook de verantwoordelijkheid te dragen om dat zelfstandig, zonder hulp van volwassenen, te doen. Voor hun eigen conflicten, maar ook voor conflicten van anderen. Alle leerlingen leren te bemiddelen (mediëren) bij de conflicten van klasgenoten.

Sociale verbondenheid en gemeenschapszin

Uit onderzoek blijkt dat problemen bij jongeren veel minder voorkomen wanneer ze opgroeien in een omgeving met sociale verbondenheid: een omgeving waarin zij zich welkom, gerespecteerd en niet gediscrimineerd voelen, waarin ze merken dat er positieve verwachtingen over hen bestaan en waarin ze ondervinden dat ze 'ertoe doen'. Kinderen hebben het nodig om nodig te zijn.

Natuurlijk zijn er in een omgeving waar kinderen in verkeren regels nodig, maar de sleutel voor een positief klimaat ligt meer in het samen creëren van een cultuur, dan in het bedenken van allerlei regels en codes waar kinderen zich aan dienen te houden. Kinderen moeten het gevoel hebben verantwoordelijk te zijn voor die cultuur, moeten de boodschap krijgen dat ze erbij horen, en dat ze nodig zijn.

Om zo'n verbindende omgeving te bewerkstelligen probeert De Vreedzame School de cultuur van de omgeving waar het kind in verkeert (klas, school) te beïnvloeden. We willen dat die omgeving als een leefgemeenschap wordt gezien, als een oefenplaats voor sociale competentie en actief burgerschap.

3b Afspraken surveilleren:

Korte pauze:

Alle leerkrachten surveilleren met een geel hesje (zo zijn we goed zichtbaar voor kinderen) en hebben een gele kaart bij zich. Hierop staat het 'praat het uit schema' (zie bijlage 1) en het stappenplan voor mediatie (bijlage 2). Alle leerkrachten hebben een vaste plek (op verschillende zones) waar ze surveilleren. Zo hebben we een beter overzicht op het schoolplein.

Lunchpauze:

Overblijfskrachten en leerkrachten lopen met een geel hesje. De overblijfsouders kennen ook het 'praat het uit schema'. De ouders staan ook op een vaste plek met surveilleren (op verschillende zones) om goed overzicht te hebben. Deze overblijfskrachten helpen alleen bij het oplossen van conflicten en niet bij ruzies. De leerkracht die surveilleert loopt rond en is aanspreekpunt voor kinderen en overblijfskrachten wanneer conflicten niet goed opgelost worden.

3c. Mediawijsheid:

WhatsHappy lessen en mediamasters in de bovenbouw. Dit wordt gecoördineerd door de mediacoach van school.

Wanneer nodig wordt de bovenschoolse mediacoach ingeschakeld om ons hierbij te ondersteunen. **Er is namelijk een grote behoefte om het cyberpesten aan te pakken. Dit moet nog nader met elkaar besproken worden en is dus in ontwikkeling.**

3d. Activiteiten uitvoeren tijdens de week van het pesten:

De anti-pestcoördinatoren kijken welke activiteiten er zijn die gebruikt kunnen worden in de week van het pesten. Deze worden gecommuniceerd naar het team. De leerkrachten zorgen ervoor dat er minstens één activiteit in die week in de klas gedaan wordt.

3e. Rots en Watertraining

Van schooljaar 2018-2019 tot en met schooljaar 2019-2020 hebben we er voor gezorgd dat alle klassen aan de beurt zijn geweest voor een rots en watertraining.

Het doel van het Rots en Water programma is het vergroten van de communicatie- en sociale vaardigheden en welzijn bij kinderen en het voorkomen en/of verminderen van sociale problemen. Ook denken wij dat dit een positieve bijdrage zal hebben aan de groepssfeer.

Deze training bestaat uit 10 lessen en wordt verzorgd door twee trainers van het OPDC. Dit is het orthopedagogisch didactisch centrum van de Toermalijn te Helmond. Ouders worden middels een informatieavond op de hoogte gesteld over deze training.

Vanaf schooljaar 2020-2021 wordt de training alleen aangeboden in groep 4.

4. Welke stappen worden er gezet als er gepest wordt?

We maken gebruik van de Vijf sporen aanpak:

1. Aanpak van de leerkracht:

Leraren hebben een sleutelrol in de aanpak van het pesten.

Zij zijn de eerstverantwoordelijken voor de aanpak van het pesten. Het is belangrijk dat zij pesten vroegtijdig signaleren en effectief bestrijden (zie bijlage 3: checklist voor pestsignalen.) De leraren worden ondersteund door de anti-pestcoördinator (Angelique Lammers) die, als het nodig is, ook buiten de klas met individuele kinderen of met groepjes kinderen aan de slag gaat. De ouders; in deze fase zal de leerkracht of de anti-pestcoördinator, afhankelijk van de ernst van de zorg, de ouders op de hoogte stellen. Desnoods zal er een door school georganiseerd gesprek plaatsvinden met alle ouders uit de groep om te praten over de oplossing. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. De leerkracht biedt altijd hulp aan het gepeste kind en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

2. Hulp aan de pester.

Algemeen: Er wordt uiteraard met de pester gesproken. Dit kan een probleemoplossend gesprek zijn (op zoek naar de oorzaak) om vervolgens de gevoeligheid voor wat hij met het slachtoffer uithaalt te vergroten, gekoppeld aan afspraken met evaluatiemomenten. Het advies is om de pester even de gelegenheid te bieden om zijn leven te beteren alvorens zijn ouders bij zijn wangedrag te betrekken. Natuurlijk is dit wel afhankelijk van de ernst van het pestgedrag. Begeleiding van de pester:

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling buitengesloten voelen)
- Laten zien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest
- Belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt - Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, 'de stop-hou-op-nadenken-houding'
- Een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:
Een problematische thuissituatie
Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
Voortdurend met elkaar de competitie aangaan
Een voortdurende strijd om de macht in de klas of in de buurt
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn

- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD

3. Hulp aan het gepeste kind

Uiteraard moet ook hulp aan het slachtoffer worden geboden. Kinderen die voortdurend worden gepest, kunnen op verschillende manieren reageren. De meeste kinderen worden passief en zitten er duidelijk mee. Een enkel gepest kind gaat zelf uitdagen. Beide vormen van gedrag zijn 'aangeleerd', in de zin van 'reacties op uitstoting'. Dit gedrag kan ook weer afgeleerd worden. In dit geval zijn bijvoorbeeld sociale vaardigheidstraining, op zelfverdediging, of kanjertraining goede interventies. Begeleiding van de gepeste leerling:

- Medeleven tonen, luisteren en vragen hoe en door wie er wordt gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld: je niet afzonderen.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil
- Sterke kanten van de leerling benadrukken
- Belonen(schouderklopje)als de leerling zich anders/beter opstelt
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
- Het gepeste kind niet over beschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pester wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

4. Hulp aan de zwijgende middengroep

Om de zwijgende middengroep tot bondgenoot in de strijd tegen het pesten te maken zijn de volgende acties mogelijk:

- Pesten aan de orde stellen in de klas bijvoorbeeld door aandacht voor dit anti-pestprotocol en het onderwerp regelmatig terug te laten komen. Telkens in andere bewoordingen en ook gebruikmakend van verschillende werkvormen. Grijp terug op lessen uit de vreedzame school.
- Als een leraar met de klas spreekt over pesten, is het raadzaam geen peestsituatie in de klas als uitgangspunt te nemen, maar het onderwerp daar bovenuit te tillen. Gebeurt dit niet dan kan de klas het probleem ontkennen, bagatelliseren, het slachtoffer de schuld geven of zeggen dat het maar een grapje is. Of de pester gaat het slachtoffer voor zijn klikken bestraffen.
- Via rollenspel het buitengesloten zijn aan den lijve ondervinden.

5. Hulp aan de ouders

Hulp aan de ouders van gepest kind:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Bijlage 4 verwijst naar nuttige websites

Hulp aan de ouders van pester:

- Neem het probleem van uw kind serieus
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans een pester te worden
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- Besteed extra aandacht aan uw kind
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat

Hulp aan alle andere ouders:

- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag
- Geef zelf het goede voorbeeld
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen

Wanneer een kind door een groepje lln. gepest wordt kan ook (in overleg met elkaar) de 'no blame no cure' methode toegepast worden

5. **Aanspreekpunten pesten op school:**

Antipestcoördinator: Angelique Lammers

Vertrouwenspersoon: Carla Aerts

Bijlage 1

Praat het uit schema:

Praat het uit

1. STOP! Ben je rustig? Nog niet? Eerst afkoelen. Tel tot tien.

2. Zet je gele pet op. Zeg wat je wilt. Luister naar wat de ander wil.

3. Probeer een win-win oplossing te vinden.

4. Geef elkaar een hand en voer de oplossing uit.

Bijlage 2

Stappenplan Mediatie

Het begin

1. Hallo, wij zijn ... en ... Hoe heten jullie? Wij zijn mediators. We kunnen jullie helpen om het conflict op te lossen. Willen jullie hulp bij het oplossen van het probleem?
2. Zoek een rustige plek om de mediatie te doen.
3. We hebben drie regels:
 - We doen echt ons best om het probleem op te lossen.
 - We gaan niet schelden.
 - We laten elkaar uitpraten.
4. Zijn jullie het daarmee eens?

Het conflict

Wat is het probleem? Vat samen.

Hoe voel je je erbij?

5. Wat is er volgens jou gebeurd? Vat samen.
6. Hoe voel je je erbij?
7. Dus als ik het goed begrijp, is jullie conflict dat ...

Oplossing bedenken

9. Weet jij een oplossing waarmee jullie allebei tevreden zijn? Vat samen.

Vraag de ander: Ben je het daarmee eens? nee, ga naar stap 12. ja, ga naar stap 15

10. Weet jij een oplossing waarmee jullie allebei tevreden zijn? Vat samen.
11. Vraag de ander: Ben je het daarmee eens? nee, ga naar stap 14. ja, ga naar stap 15

12. Kunnen jullie er een win-win oplossing van maken? Kunnen jullie nog andere oplossingen bedenken? Mag ik een tip geven? Laat kinderen zelf meer oplossingen bedenken en help een goede oplossing uit te kiezen.
13. Vraag de ander: Ben je het daarmee eens? Nee? (stap 14), Ja? (stap 15)
14. Kunnen jullie er een win-win oplossing van maken? Kunnen jullie nog andere oplossingen bedenken?
15. Dus de oplossing is Klopt dat?
16. Hoe gaan jullie dat doen?
17. Hoe voel je, je nu?
18. Gefeliciteerd met het oplossen van het conflict.
19. Geef ze een hand, en vraag of ze elkaar ook een hand willen geven.
20. Vul het mediatieformulier in.

Dit stappenplan gaat ook vanaf schooljaar 2019-2020 gebruikt worden door leerlingen die dan zijn opgeleid tot mediator. Deze leerlingen hebben ééns per week 'dienst' tijdens de korte pauze bij groep 3 t/m 8. Zij dragen een wit hesje.

Bijlage 3:

Checklist pestsignalen

Hieronder staan een aantal signalen beschreven die zouden kunnen duiden op pestgedrag binnen je groep. Uiteraard zijn de signalen op zich niet veel zeggend: even alleen willen zijn is heel gezond en normaal. Maar let toch eens op onderstaande punten. Bij twijfel altijd overleggen met een collega of de IB-er en de anti-pest-coördinator is dan verstandig. Met het kind zelf op een rustige plek praten helpt natuurlijk ook. Vervolgens kun je ook ouders vragen of zij signalen zien. Doe dat pas na intern overleg: het is verstandig ruim tijd te nemen voor een gesprek met ouders. Ouders schrikken en vrezen het ergste. Vaak willen ze directe actie gericht naar potentiële pesters. Gepeste kinderen vrezen te snelle en beschuldigende acties. Ze zijn bang voor de consequenties.

1. Het pestslachtoffer staat alleen in de pauzes.
2. Het pestslachtoffer zoekt tijdens de pauzes steeds contact met de pleinwacht.
3. Het pestslachtoffer mag niet meedoen met een spel, terwijl een ander kind even later nog wel mag meedoen.
4. Het pestslachtoffer speelt bijna altijd met jongere kinderen.
5. Het pestslachtoffer wil niet naar buiten.
6. De meeste kinderen willen niet met hem/haar samenwerken.

7. Zuchten, piepen en steunen van andere kinderen als een pestslachtoffer een idee aandraagt of in de kring iets zegt.
8. Andere kinderen laten zich negatief uit over het pestslachtoffer, of zijn/haar familie.
9. Klasgenoten vinden steeds alles van het pestslachtoffer stom.
10. Andere kinderen reageren negatiever op een fout van het pestslachtoffer, dan bij andere kinderen.
11. Het pestslachtoffer, de ouder(s), en/of andere kinderen geven aan dat er gepest wordt.
12. Als het pestslachtoffer niet meer naar school wil en/of klaagt over bijvoorbeeld hoofdpijn en buikpijn, terwijl deze pijnen in weekenden/vakanties verdwijnen.
13. Het pestslachtoffer wil bepaalde kleren niet meer aan naar school.
14. Het pestslachtoffer is gauw prikkelbaar of boos.
15. Het pestslachtoffer heeft nachtmerries, of gaat weer bedplassen.
16. Het pestslachtoffer wordt nooit uitgenodigd op feestjes/partijtjes.
17. Het pestslachtoffer vertoont pestgedrag naar kinderen in een veel lagere positie in de hiërarchie.

Oplossingsgerichte pestaanpak:

Vermoed je aan de hand van deze checklist dat er sprake is van pestgedrag? Hierboven staan adviezen wat dan te doen. Binnen De Vreedzame School wordt met name aan de preventie van pesten gewerkt. Het bereiken van een positieve en veilige groep komt overal in het programma aan de orde. In het geval, dat pesten toch plaatsvindt, hanteren we een oplossingsgerichte aanpak bij pesten. Centraal staat daarin de 'steungroep' aanpak. Onze aanpak is te vergelijken met de zgn. No-Blame-aanpak. De curatieve aanpak die in het programma is opgenomen, wordt ook door meer erkende anti-pest-programma's gehanteerd.

Bijlage 4:

Websites voor ouders:

<https://www.apetrotsekinderen.nl/tips-voor-ouders-van-gepeste-kinderen>

<https://www.stoppestenu.nl/tips-voor-ouders>

<https://psychogoed.nl/tips-voor-ouders-om-cyberpesten-te-voorkomen/>